

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ
Відокремлений структурний підрозділ «ІНСТИТУТ ІННОВАЦІЙНОЇ ОСВІТИ»
Кафедра економіки та менеджменту

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Основи економічної теорії
(назва навчальної дисципліни)

освітня
програма
спеціальність

Публічне управління та адміністрування
281. Публічне управління та адміністрування

Київ – 2019 рік

Робоча програма навчальної дисципліни «Основи економічної теорії» для студентів ВСП «ІНО КНУБА» освітньої програми «Публічне управління та адміністрування», спеціальності 281. Публічне управління та адміністрування, 2019. – 37 с.

Розробник: Белова Алла Іванівна, доктор економічних наук, професор, професор кафедри економіки та менеджменту відокремленого структурного підрозділу «Інститут інноваційної освіти Київського національного університету будівництва і архітектури».

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри економіки та менеджменту
Протокол від “ 02 ” 09 2019 року № 4

Завідувач кафедри економіки та менеджменту

_____ д.е.н., професор І. В. Новикова
(підпис)

“ 02 ” 09 2019 року

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		денна форма навчання
		Нормативна
	<u>Освітня програма:</u> Публічне управління та адміністрування <u>Спеціальність:</u> 281.Публічне управління та адміністрування	Рік підготовки:
		2-й
		Семестр
		3-й
Загальна кількість годин – 150 год. (5 кредитів ЄКТС)		Лекції
		30 год.
	Освітньо-кваліфікаційний рівень: <u>бакалавр</u>	Практичні, семінарські
		30 год.
		Лабораторні
		-
		1
		1
		Самостійна робота
		90 год.
		Індивідуальна робота студентів під керівництвом викладача:
		3
	Вид контролю:	
		екзамен

Опис предмета навчальної дисципліни

Метою вивчення дисципліни є здобуття майбутніми фахівцями ґрунтовних економічних знань, формування у них логіки економічного мислення і економічної культури, навчання їх базовим методам пізнання і аналізу економічних процесів, вмінню приймати обґрунтовані рішення з приводу економічних проблем, пов'язаних із їх майбутньою практичною діяльністю.

Завдання дисципліни «Основи економічної теорії» є набуття належних навичок раціональної економічної поведінки, виходячи з концептуальних основ ринкової економіки, розуміння особливостей функціонування сучасних ринків та утворення цін на послуги праці, капіталу, природних ресурсів відповідно до типу ринкової структури; набуття навичок аналізу агрегованих показників, визначення чинників і наслідків макроекономічного розвитку господарських систем, а також можливостей держави коригувати цей розвиток відповідно до цілей та пріоритетів економічної політики.

Студентам рекомендується використовувати наукові статті та інші публікації у спеціальних і загальнонаукових соціально - економічних та політичних виданнях, особливо в таких, як: “Економіка України”, “Фінанси України”, “Банківська справа”, “Економіка АПК”, “Голос України”, “Вісник Верховної ради”, тощо.

Місце економічної теорії серед інших суспільних наук

Навчальна дисципліна „Основи економічної теорія” є нормативною.

У процесі вивчення дисципліни студент повинен:

знати:

- загальні засади економічної теорії;
- теоретичні положення мікроекономіки;
- теоретичні основи макроекономіки;
- систему функціонування світового господарства;

вміти:

- проводити розрахунок основних макроекономічних показників в системі національних рахунків;
- побудувати ефективну економічну політику на підприємстві та на рівні держави;
- здійснювати оцінку ефективності діяльності фірми на основі мікроекономічних залежностей;
- користуватись в практичній роботі методикою застосування економічних законів.

бути ознайомленим із законодавчою базою України з питань, що вивчаються дисципліною, з історичним розвитком економічних процесів, явищ.

Методика викладання дисципліни „Основи економічної теорії” узагальнює рекомендації науки і практики стосовно розробки найбільш досконалої системи передачі знань та навичок з економічної теорії в процесі навчання.

Студент не може досягти високого рівня знань з дисципліни користуючись тільки підручниками, вивчаючи нормативні акти та знайомлячись із поглядами різних вчених. Недостатнім є і загальне обговорення будь-якої теми в аудиторії. Певна кількість знань і вправ, особливо рішення проблемних ситуацій, відповіді на тести є одним з найважливіших елементів на етапі вивчення економічної теорії. Тому в даних навчально-методичних матеріалах пропонуються до вирішення тестові завдання, орієнтовані на необхідний рівень знань студента.

Важливого значення набуває оволодіння майбутніми спеціалістами сучасних форм, методів, прийомів, техніки та технології прийняття управлінських рішень в галузі економіки. Навчально-методичні матеріали покликані надати їм допомогу в цій справі.

Міжпредметні зв'язки – “Мікроекономіка”, “Макроекономіка”, “Менеджмент”, “Маркетинг” та ін.

Тематичний план

Тематичний план допомагає студентові зорієнтуватися стосовно того, які теми дисципліни розглядатимуться на лекціях, практичних заняттях, а які рекомендується вивчати самостійно за допомогою літературних джерел.

Самостійна робота студентів є основним засобом опанування навчального матеріалу, засвоєння теоретичних знань, набуття вмінь і практичних навичок у вільний від аудиторних занять час.

У процесі самостійної роботи студенти вивчають теоретичні положення дисципліни, розв'язують практичні завдання, здійснюють самоконтроль свої знань і вмінь. Самостійна робота складається з підготовки до практичних та індивідуальних занять модульного та підсумкового контролю, написання наукових студентських робіт, рефератів, фіксованих доповідей, підготовки до ділових ігор та розгляду ситуаційних вправ.

Індивідуальні заняття проводяться зі студентами, які бажають одержати допомогу при вивченні програмного матеріалу; з невстигаючими студентами, які мають заборгованість із окремих видів навчальної роботи у поточному періоді; зі студентами, які прагнуть займатися науково-дослідною роботою.

Індивідуальні заняття проводяться за бажанням студентів або за ініціативою викладача у формі співбесіди, консультації, опитування, самостійної письмової роботи тощо.

НАВЧАЛЬНО-ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
з курсу “Основи економічної теорії”

Загальна кількість годин-150
Аудиторних годин- 60
Лекції – 30 годин
Практичні – 30 годин
СРС- 90 години

Назва теми	Всього	Л	П	СРС
Модуль 1				
Тема 1. Економічна теорія: предмет, методи, функції.	11	2	2	7
Тема 2. Сутність, структура і типи економічних систем.	12	2	2	8
Тема 3. Форми організації суспільного виробництва. Гроші.	13	2	2	9
Тема 4. Ринкова організація виробництва.	11	2	2	7
Тема 5. Основи саморегулювання ринкової економіки	18	4	4	10
Модуль 2				
Тема 6. Доходи населення у ринковій економіці	11	2	2	7
Тема 7. Підприємництво і підприємство (фірма)	15	4	4	7
Тема 8. Витрати виробництва і прибуток	15	4	4	7
Тема 9. Національна економіка. Основні макроекономічні показники	11	2	2	7
Тема 10. Фінансова і кредитна система	11	2	2	7
Тема 11. Відтворення та економічне зростання і макроекономічна нестабільність	11	2	2	7
Тема 12. Світове господарство та його еволюція	11	2	2	7
ВСЬОГО	150	30	30	90

Загальний зміст і програма навчальної дисципліни

Програма навчальної дисципліни побудована за модульним принципом. Зміст навчальної дисципліни розкриваються у 2-х змістових модулях. Кожен із змістових модулів є логічно завершеною частиною системи знань і умінь, необхідних для засвоєння предмету, і складений відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра.

Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Вступ. Економічна теорія: предмет, методи, функції.

Вивчення теми студенти повинні почати з усвідомлення того, що економічна теорія зароджувалася і розвивалася в процесі розвитку товарного господарства і є стародавньою наукою. Для цього необхідно розглянути процес зародження та розвитку економічної теорії, дати характеристику основних шкіл та течій економічної думки: меркантилізм, фізіократична школа, класична політична економія, критичний напрям політичної економії, марксистська економічна теорія, маржиналізм, історична школа, теорія імперіалізму, кейнсіанство, неолібералізм, неоконсерватизм, інституціоналізм, тощо. При цьому важливо звернути увагу на еволюцію визначення предмету економічної теорії кожною з названих концепцій.

Необхідно також визначити місце та роль української економічної думки у розвитку світової економічної науки.

Тема 2. Сутність, структура і типи економічних систем.

Починати вивчення теми необхідно з усвідомлення, що матеріальною основою розвитку людської цивілізації є прогрес суспільного виробництва. Для того, щоб розкрити визначальні закономірності такого розвитку, необхідно розглянути виробництво взагалі. При цьому слід звернути увагу на те, що виробництво як суспільний процес складається з таких фаз: безпосереднього виробництва, розподілу, обміну та споживання. Воно послідовно проходить всі фази і водночас перебуває у кожній з них у певний момент. Слід засвоїти, що важливою особливістю процесу суспільного виробництва є створення не лише матеріальних, але й нематеріальних благ та послуг, значення яких в сучасних умовах значно зросло.

Суспільне виробництво завжди передбачає взаємодію факторів виробництва, які є основними економічними ресурсами. До них відносяться: праця (робоча сила), земля, капітал (засоби виробництва), підприємницька здатність та інформація. Студенти повинні з'ясувати їх сутність та пояснити процес взаємодії. Потрібно також звернути увагу на істотну спільну властивість факторів виробництва - рідкісність, тобто обмеженість ресурсів, Останнє обумовлює і передбачає вибір найкращого поєднання факторів виробництва.

Після цього слід перейти до розгляду важливої характеристики суспільного виробництва - економічної ефективності, яка виражає співвідношення результатів виробництва з витратами праці на їх отримання. Для виміру ефективності виробництва застосовують певні показники, які вимірюють результативність використання окремих ресурсів, До них належать: продуктивність праці, трудомісткість продукції, матеріаловіддача, матеріаломісткість, фондівіддача, фондомісткість продукції, а також інтегральний показник ефективності виробництва, який характеризує динаміку ефективності суспільного виробництва з урахуванням різноспрямованої зміни її окремих показників. Розглядаючи це питання, важливо визначити загальні тенденції зміни і дати їм оцінку по кожному з показників.

Завершити вивчення теми слід аналізом структури суспільного виробництва, яке поділяється на матеріальне та нематеріальне (соціальна сфера).

Тема 3. Форми організації суспільного виробництва. Гроші.

У процесі вивчення теми студентам необхідно усвідомити, що процес суспільного виробництва є процесом історичним, в ході якого виділяють дві форми організації виробництва – натуральне та товарне. При цьому студенти повинні проаналізувати їх основні риси і дослідити їх еволюцію.

Після цього необхідно розглянути основну категорію товарного виробництва – товар, а також його властивості. Слід зазначити, що товар є специфічним економічним благом, що вироблене для обміну чи продажу. Важливо також уявити суть та різницю таких властивостей товару як споживна вартість та вартість. Формою вираження останньої при цьому виступає мінова вартість.

Студенти повинні уявити, що наявність двох властивостей товару пов'язана з двоїтим характером праці, яка втілена в товарі, а саме: конкретною та абстрактною працею. При цьому необхідно чітко дати визначення та уявити їх роль у створенні товару. Важливе місце у даному питанні відводиться проблемі суперечностей, які існують у товарі та товарному виробництві взагалі.

У процесі вивчення проблеми вартості студентам необхідно проаналізувати різні підходи (концепції), які існують в економічній літературі. До них відносяться: теорія трудової вартості, теорія граничної корисності, теорія факторів виробництва, неокласична теорія вартості.

Аналіз теорії вартості тісно пов'язаний з проблемою вивчення суті, механізму дії та соціально – економічних наслідків закону вартості. Тому студентам слід приділити суттєву увагу даній проблемі.

При вивченні даної теми студенти повинні уявити, що процес виникнення грошей і грошових відносин історично пов'язаний з розвитком форм вартості, тобто з виникненням обміну. При розгляді сутності грошей слід відмітити, що найбільш повно вона розкривається через їх функції, а саме: міра вартості, засіб обігу, засіб накопичення скарбів, засіб платежу та світові гроші. На завершення цього питання слід розглянути еволюцію грошей та їх функцій.

Тема 4. Ринкова організація виробництва.

Починаючи вивчення даної теми, необхідно з'ясувати сутність ринку як економічної категорії, який поєднує споживачів та виробників товарів і послуг та виражає інтереси суб'єктів ринкових відносин. Необхідно розглянути наступні функції ринку: регулюючу, стимулюючу, розподільчу, інтегруючу та контрольну.

Студентам необхідно з'ясувати структуру ринку, яка розглядається за наступними ознаками:

1. За призначенням об'єктів ринкових відносин:

ринок предметів споживання та послуг, ринок засобів виробництва, ринок праці (робочої сили), фінансово – валютний ринок, ринок наукових ідей та науково – технічних розробок, ринок інформації.

2. За адміністративно – територіальною ознакою: місцевий або регіональний, внутрішній (національний), зовнішній (світовий чи міжнародний).

3. За ступенем зрілості ринкових відносин: розвинутий ринок та ринок, що формується.

4. За ступенем обмеження конкуренції: ринок вільної конкуренції, олігопольний ринок, монопольний ринок.

5. Відповідно до законодавства: легальний (офіційний) та нелегальний (тіньовий).

Студенти також повинні уявити той факт, що розвиток ринку здійснюється на основі економічних законів, які вміло використовуються державою у відповідних умовах, але одночасно слід мати на увазі, що кожна країна має свій ринковий механізм та свою модель розвитку ринку. При цьому можна виділити найбільш ефективні моделі: французьку, німецьку, шведську, японську, корейську та американську.

Тема 5. Основи саморегулювання ринкової економіки.

Потрібно з'ясувати основні елементи ринкового механізму, який включає в себе: ринковий попит, ринкову пропозицію, ринкову ціну та конкуренцію. При аналізі важливо розглянути криві попиту та пропозиції і уявити їх зміну під впливом як цінових так і нецінових факторів. Наступним етапом аналізу повинно стати вивчення закону попиту та еластичності попиту за ціною.

Після цього студенти повинні зосередити увагу на визначенні поняття рівноважної ціни та ринкової рівноваги. Необхідно визначити, в яких умовах відбувається відхилення від ринкової рівноваги, з'ясувати, як практично застосовується аналіз рівноваги та еластичності.

Важливою умовою розвитку ринку є конкуренція. Тому студентам необхідно з'ясувати поняття конкуренції, її суті, видів, форм прояву та ролі в ринковій економіці. При цьому також необхідно проаналізувати причини виникнення, види і форми антиподу конкуренції – монополії та охарактеризувати методи встановлення її домінуючого стану в розвитку економіки.

Тема 6. Доходи населення у ринковій економіці.

Починаючи вивчення даної теми, необхідно з'ясувати сутність доходу, основні джерела доходів населення, заробітної плати. Номінальний дохід - це кількість грошей, отриманих окремими людьми протягом певного періоду. Реальний дохід представляє собою кількість товарів і послуг, яку можна купити за використований дохід протягом певного періоду, тобто з врахуванням зміни рівня цін.

Особисті доходи населення поділяються на грошові і натуральні. Грошові доходи складають усі види надходжень у грошовій формі, тобто загальний обсяг грошей, одержаний особою у вигляді доходу. Натуральні доходи включають продукцію, створену домашніми господарствами для власного споживання.

Тема 7. Підприємництво і підприємство (фірма)

Вивчення даної теми слід починати з розгляду економічної сутності поняття “підприємницька діяльність”, умов та принципів її організації, а також з аналізу її основних організаційних форм. До останніх можуть відноситись підприємства (фірми) та організації, що класифікуються за різноманітними ознаками: по формі власності, по функціонально – галузевій ознаці, по розмірах, по місцеположенню, тощо.

При визначенні суб'єктів підприємницької діяльності особливу увагу необхідно звернути на визначення понять “фізичні” та “юридичні особи”. Розглядаючи функції підприємств (фірм) слід звернути увагу на їх соціально – виробничу функцію. Структура фірм визначається як вище вказаними ознаками, так і виробничою доцільністю.

Тема 8. Витрати виробництва і прибуток

У даній темі важливим є з'ясування сутності та класифікації витрат виробництва в ринковій економіці. Розрізняють такі види витрат: зовнішні і внутрішні; постійні і змінні; витратив короткостроковому та довгостроковому періоді; граничні витрати; валові чи сукупні витрати. При цьому необхідно також визначити основні фактори, що визначають їх динаміку. Особливо слід підкреслити, що економічні і бухгалтерські витрати не рівнозначні, тому існує певна відмінність у економічній і бухгалтерській оцінці діяльності підприємства.

Розглядаючи собівартість продукції необхідно визначити її сутність. Вона полягає в тому, що собівартість продукції є грошовим виразом витрат виробництва і поділяється на виробничу та повну собівартість. Важливо також чітко уявити структуру собівартості продукції та показати шляхи її зниження.

Прибуток є зворотним боком витрат виробництва тому студенти повинні розглядати категорію “прибуток” як результат дії багатьох факторів у сфері виробництва, розподілу

та обміну. В першу чергу необхідно розглянути фактори, що впливають на величину та рівень прибутку. Потрібно також звернути увагу на норми прибутку та рівень рентабельності підприємства і визначити їх економічне значення.

Тема 9. Національна економіка. Основні макроекономічні показники

Національна економіка: суть, структура і особливості. Система національних рахунків. Основні макроекономічні показники. Валовий внутрішній продукт. Чистий валовий продукт. Національний дохід. Особистий дохід.

Народне господарство будь-якої країни є продуктом тривалого історичного розвитку. Воно формується століттями в результаті поглиблення суспільного поділу та кооперації праці, ґрунтується на використанні наявних національних ресурсів і забезпечує реалізацію національних економічних інтересів цієї країни. Національна економіка характеризується певним рівнем розвитку продуктивних сил, типом економічної системи, характером суспільного відтворення, специфічним господарським механізмом, рівнем життя населення, зовнішньоекономічними зв'язками.

Національна економіка – це система економічної діяльності з притаманною їй взаємодією механізмів регулювання, що історично склалась у межах країни (нерідко використовується термін «народне господарство»).

Система національних рахунків (СНР) бере свій початок з 30-х років і сформувалась в 40-50-х рр. ХХ ст. у провідних капіталістичних країнах у відповідь на потребу органів державного управління в макроекономічній інформації для розробки економічної політики, програм і заходів по регулюванню ринкової економіки. Необхідність у такому регулюванні стала особливо очевидною після "великої депресії" 1929-1933 років. Другою історичною подією, яка стимулювала розробку СНР, є друга світова війна. Після її закінчення органи держуправління найбільш розвинутих країн світу стали відчувати потребу в систематизованій макроекономічній інформації для визначення пріоритетів і напрямів у економічній політиці по переорієнтації воєнної економіки, пошуку найбільш ефективних методів вирішення даного завдання.

Тема 10. Фінансова і кредитна система

Починати вивчення теми слід із визначення сутності фінансів, державного бюджету, податкової системи, грошово – кредитної політики держави, яка здійснюється через: емісію грошей, зміну облікової ставки, зміну норм мінімальних резервів, кількісні обмеження кредиту, операції на відкритому ринку.

Наступним етапом має бути з'ясування регулювання зайнятості та доходів. Воно включає систему правових та організаційно – економічних заходів держави щодо забезпечення ефективної зайнятості, нормальних умов праці та раціонального використання робочої сили, а також нормального рівня доходів населення, що забезпечує достатній рівень життя. При цьому студенти повинні чітко визначити принципи і напрями соціальної політики держави.

Завершальним етапом вивчення даної теми повинно бути аналіз державного регулювання зовнішньоекономічної діяльності та особливостей державного регулювання економіки України.

Тема 11. Відтворення та економічне зростання і макроекономічна нестабільність

Суть відтворення та його види. Модель кругообороту ресурсів, продуктів та доходу. Економічне зростання, його суть, типи і фактори. Циклічність розвитку економіки. Економічні кризи. Інфляція, її суть та причини. Антиінфляційна політика. Безробіття, його причини, типи та наслідки.

Починати вивчення даної теми необхідно із з'ясування суспільного відтворення, його типів та видів. Під суспільним відтворенням розуміється безперервний процес

виробництва, який відображає взаємозв'язок між структурними пропорціями і узагальнюючими показниками народного господарства, що охоплюють всі галузі національної економіки. При цьому важливо уявити, що матеріальною основою відновлення і розвитку виробництва, тобто суспільного відтворення, є нагромадження капіталу, що елементами процесу відтворення є відтворення матеріальних благ, робочої сили та виробничих відносин., що процес відтворення сукупного суспільного продукту охоплює чотири стадії його руху: власне виробництво, розподіл, обмін і споживання.

Студентам важливо вміти розрізняти екстенсивний та інтенсивний тип розширеного відтворення, що відповідає різним типам економічного зростання.

Найбільш складним для сприйняття студентами у даній темі є теорія реалізації сукупного суспільного продукту. Для її вивчення необхідно уважно і ґрунтовно ознайомитися з вихідними схемами та умовами суспільного відтворення, що приводяться у підручниках та навчальних посібниках. При необхідності потрібно звернутися до викладача за додатковою консультацією. В кінці даного розділу студенти повинні уявити те, що процес відтворення здійснюється під впливом різноманітних факторів, які в кінцевому рахунку приводять до порушення макроекономічної рівноваги і циклічного розвитку економіки.

Розпочинаючи вивчення циклічних коливань спочатку необхідно з'ясувати сутність економічних циклів, як відхилення від нормального стану розвитку економіки та причини циклічних коливань. Для цього слід розглянути види економічних циклів: короткі (малі), середні (промислові) та великі. Розглядаючи зазначені види циклів, необхідно звернути увагу на їх тривалість та фази, а також охарактеризувати їх.

У даній темі важлива увага студентів необхідна і при аналізі причин, характерних рис та соціально – економічних наслідків економічних криз, які повинні розглядатися, в першу чергу, як кризи перевиробництва. Значна увага при цьому звертається і на антикризову політику держави.

Тема 12. Світове господарство та його еволюція

Суть і структура світового господарства. Сучасні форми міжнародного економічного співробітництва. Зовнішньоекономічні зв'язки. Глобалізація, її сутність та види.

Вивчення теми необхідно почати з аналізу об'єктивних передумов становлення та суті сучасного світового господарства, Під останнім розуміється сукупність національних господарств та економічних взаємозв'язків між ними або економічних відносин, які функціонують на національному та міжнародному рівнях.

Після цього слід розглянути міжнародний поділ праці та інтернаціоналізацію господарського життя, формою прояву якого виступає міжнародна економічна інтеграція.

Наступним етапом вивчення теми повинно стати з'ясування основних напрямів та форм економічного співробітництва, серед яких важливе місце займає світова торгівля.

Наступним етапом аналізу є розгляд міжнародної валютної системи та платіжного балансу. При цьому необхідно розглянути валютні ринки, валютні курси та механізм їх регулювання.

Продовження теми необхідно пов'язати з аналізом функцій міжнародних фінансово – кредитних і економічних організацій.

Завершити тему необхідно визначенням місця і ролі України у розвитку міжнародних відносин та обґрунтуванням основних напрямів її інтеграції у світову систему господарства.

Тематика та плани практичних занять

Тема Економічна теорія: виникнення, предмет, методи, функції.

1. Виникнення економічної теорії, основні етапи і напрями її розвитку.
2. Предмет, метод та функції економічної теорії. Економічні категорії, принципи та закони.

Питання для самоконтролю

1. У чому полягає необхідність виникнення і розвитку економічної теорії?
2. Які основні напрямки розвитку економічної теорії?
3. В чому полягає особливість марксистської політичної економії?
4. Яке практичне значення має економічна наука в цілому і політична економія – зокрема?
5. Що вивчає економічна теорія?
6. Охарактеризуйте функції політичної економії
7. Що таке економічний закон? Наведіть приклади економічних законів та категорій.
8. Які загальні наукові методи дослідження використовує економічна теорія.
9. Чому матеріальне виробництво є основою розвитку суспільства?
10. Що таке процес праці і які елементи необхідні для його здійснення?
11. У чому суть економічного змісту продуктивних сил суспільства?
12. У чому полягає особливість взаємодії продуктивних сил і виробничих відносин.

Основні поняття:

Економіка, економічна теорія, політична економія, меркантилізм, фізіократи, класична політекономія, марксистська політекономія, матеріальне виробництво, праця, предмети праці, засоби праці, робоча сила, засоби виробництва, продуктивні сили, виробничі відносини, організаційно-економічні та соціально-економічні відносини, економічні категорії, економічні закони, економічна система, діалектичний метод, метод наукової абстракції, системний підхід, аналіз і синтез, кількісний метод, кейнсіанство, неокласицизм, монетаризм, інституціоналізм, маржиналізм.

Список рекомендованої літератури:

1. Бабкіна О.В., Горбенко В.П. Політекономія. - К.: Вид. центр «Академія», 2001. - 528 с.
2. Беляєв О.О., Бебело А.С. Політична економія. Навч. Посібник - К., 2000.-328с
3. Білецька Л.В., Білецький О.В., Савич В.І. Економічна теорія. Навч. посібник. – К.: ЦНЛ. – 2009 – 684 с.
4. Економічна теорія. Навч. посібник. – К.: ЦНЛ, 2009 – 517 с.
5. Економічна теорія. Політекономія. Підручник / ред. В.Д. Базидевича – 7-е вид. К.: «Знання Пресс», - 2008 – 719 с.
6. Мочерний С.В. Політекономія: Підруч. - 2-е вид.. - К.: "Вікар", 2005. -386 с.
7. Чухно А.А. Основи економічної теорії. Підруч. - К.: Вища школа, 2001. - 608 с.

Тема Сутність, структура і типи економічних систем

1. Зміст, структура та типи економічних систем.
2. Суспільне виробництво – основа економічної системи, його чинники та структура.

3.Ефективність економіки. Крива виробничих можливостей. Суть та показники ефективності виробництва.

4.Власність в економічній системі суспільства: економічний зміст і право власності. Реформування власності в Україні.

Питання для самоконтролю

1. Охарактеризуйте фактори суспільного виробництва
2. Поясніть різницю в поняттях і методичні обчислення суспільного сукупного продукту, валового національного продукту, кінцевого суспільного продукту і національного багатства.
3. Яка економічна природа необхідного і додаткового продукту?
4. Що являє собою національний доход?
5. Яке значення має величина співвідношення фондів споживання і нагромадження в національному доході?
6. Які показники економічної ефективності виробництва Ви знаєте?
7. Що являє собою соціально-економічна ефективність виробництва?
8. Покажіть взаємозв'язок економічних та соціальних потреб. Чому вони є рівнозначними? Чи можна говорити про примат економічних потреб ?
9. Яким чином потреби впливають на виробництво?
10. В чому взаємозв'язок потреб і інтересів?
11. Чому виникає проблема поєднання економічних інтересів?

Основні поняття

Виробнича і соціальна інфраструктура, виробнича і невиробнича сфера, фактори виробництва, продукт виробництва, сукупний суспільний продукт, валовий національний продукт, кінцевий суспільний продукт, необхідний та додатковий продукт, національний доход, національне багатство, соціальна та економічна ефективність, продуктивність праці, фондівдача, фондомісткість, матеріалівдача, матеріаломісткість, економічні і соціальні потреби, економічні інтереси.

Список рекомендованої літератури

1. Багрова І.В., Гетьман О.О., Міжнародна економічна діяльність України. Навч. Посібник. – К.: 2004. - 384 с.
2. Беляєв О.О., Бебело А.С. Політична економія. Навч. Посібник - К., 2000.-328с
3. Білецька Л.В., Білецький О.В., Савич В.І. Економічна теорія. Навч. посібник. – К.: ЦНЛ. – 2009 – 684 с.
4. Економічна теорія. Навч. посібник. – К.: ЦНЛ, 2009 – 517 с.
5. Економічна теорія. Політекономія. Підручник / ред. В.Д. Базидевича – 7-е вид. К.: «Знання Пресс», - 2008 – 719 с.
6. Желудько В.М. – Фінансовий ринок. Навч. посібник . - К.: Знання. Прес, 2002 - 536 с.
7. Мазур А.Г. – Управління в регіональних економічних системах. – К.: 2003. - 408 с.
8. Мочерний С.В. Політекономія: Підруч. для студ. вузів/ С.В. Мочерний. -2-е вид., випр. і доп.. - К.: "Вікар", 2005. - 386 с.
9. Панчишин С.М. – Макроекономіка. Навч. Посібник. - Вид. 2-ге - К.: Либідь, 2002. - 616 с.

Тема Форми організації суспільного виробництва. Гроші

1. Форми суспільного господарства. Товарне виробництво.
2. Товар і його властивості. Теорії вартості.

3. Походження, суть і функції грошей.

Питання для самоконтролю

1. Поясніть різницю між натуральним і товарним господарством.
2. Назвіть передумови виникнення товарного виробництва.
3. Охарактеризуйте загальні риси і особливості простого та капіталістичного товарного господарства.
4. Дайте визначення товару. Які властивості він має?
5. У чому заключається двоїтий характер праці, втіленої в товарі?
6. Як визначається величина вартості товару?
7. Які фактори впливають на зміну вартості товару?
8. Що таке проста та складна праця?
9. Які різновиди теорії вартості Ви знаєте?
10. У чому полягає суть та роль закону вартості?
11. Умови виникнення грошей.
12. В чому полягає суть грошей?
13. Охарактеризуйте функції грошей.
14. Що таке ціна?
15. Що відображає закон грошового обігу?

Основні поняття:

Натуральне господарство, товарне просте і капіталістичне виробництво, суспільна форма виробництва, соціально-економічна відособленість виробників, товар, споживна вартість, мінова вартість, вартість, конкретна і абстрактна праця, приватна і суспільна праця, індивідуальна і суспільно-необхідна праця, індивідуальний і суспільно-необхідний робочий час, інтенсивність праці, продуктивність праці, проста і складна праця, гранична корисність, альтернативні витрати, ціна, закон вартості, проста, розгорнута, загальна та грошова форма вартості, відносна й еквівалентна форми вартості, гроші, масштаб цін, міра вартості, засіб обігу; металічні, паперові, кредитні, електронні гроші; скарби, засіб платежу, вексель, чек, банкнота, депозит, закон грошового обігу, емісія грошей, інфляція, дефляція; валюта, валютний курс, конвертованість; девальвація і ревальвація валюти.

Список рекомендованої літератури:

1. Александрова М. М. Гроші. Фінанси. Кредит: Навчальний посібник. – К.: Либідь, 2002. – 115 с.
2. Білецька Л.В., Білецький О.В., Савич В.І. Економічна теорія. Навч. посібник. – К.: ЦНЛ. – 2009 – 684 с.
3. Економічна теорія. Навч. посібник. – К.: ЦНЛ, 2009 – 517 с.
4. Економічна теорія. Політекономія. Підручник / ред. В.Д. Базидевича – 7-е вид. К.: «Знання Пресс», - 2008 – 719 с.
5. Луців Б. Л. Гроші, банки та кредит: у схемах та коментаріях: Навч. посіб. для студ. Вуз. – 2004
6. Мочерний С.В. Політекономія: Підруч. для студ. Вузів. - 2-е вид. - К.: "Вікар", 2005. - 386 с.

Тема Ринкова організація виробництва.

1. Суть, умови виникнення та функціонування ринкової економіки.
2. Структура і функції ринку.
3. Інфраструктура ринку та її основні елементи.

Питання для самоконтролю

1. Що являє собою ринок як економічна категорія?
2. Охарактеризуйте функції ринку.
3. З яких основних елементів складається ринок?
4. Що є вирішальною умовою створення ринкових господарств?
5. Охарактеризуйте види ринків.
6. Які моделі ринкового господарства Ви знаєте?
7. Що являє собою ринкова інфраструктура і яка її соціальна роль?
8. Як визначається курс акції?

Основні поняття:

Ринок, суб'єкт ринку, функції ринку; вільний, регульований, соціально орієнтований, монопольний, тіньовий, місцевий, регіональний, національний (внутрішній) та світовий (зовнішній) ринок; ринок засобів виробництва, ринок робочої сили, ринок кредитів, валютний ринок, ринок цінних паперів та капіталів, ринок наукових технічних розробок та інформації; картель, синдикат, трест, концерн, диверсифікація, холдинг-компанія, конгломерат; монопольно низька та монопольно висока ціна; монопольний прибуток, ринкова інфраструктура; біржа, товарна біржа, фондова біржа, валютна біржа, біржа нерухомості, біржа праці, торговий дім, аукціон, ярмарок, рекламне агентство; банк, емісійний (центральний) банк, іпотечний, інноваційний банк, ощадний банк; угоди на реальний товар і ф'ючерсні угоди; агент, дилер, брокер; цінні папери, акція, облігація, казначейське забор'язення, ощадний сертифікат, вексель; аудиторська та страхова компанія, холдінгова компанія, брокерська компанія.

Список рекомендованої літератури:

1. Васюренко О. В. Банківські операції: Навчальний посібник / О. В. Васюренко. – К.: «Либідь» - 2004 – 326 с.
2. Загородній Анатолій Григорович. Біржа. Біржові операції: термінологічний словник. – К.: «Вікар» - 2008 – 215 с.
3. Павлов В. І Цінні папери в Україні: Навчальний посібник. К.: -«Либідь» – 2004 - 117 с.
4. Руденко Л. В. Організація міжнародних кредитно-розрахункових операцій в банках. Посібник. – К.: «Вікар» - 2002- 146 с.
5. Тиркало Р. І. Банківська справа: Навчальний посібник. К.: «Либідь» – 2001 – 102 с.
6. Черпінога В. Г. Основи економічної теорії: Навчальний посібник. «Либідь» – 2003 – 263 с.

Тема Підприємництво і підприємство (фірма).

1. Зміст, основні принципи та ознаки підприємництва.
2. Організаційно-правові форми підприємництва в ринковій економіці.
3. Підприємство в системі підприємництва. Суть, ознаки та види підприємств.

Питання для самоконтролю:

1. Що таке підприємницька діяльність?
2. В чому економічна суть підприємства?
3. Поясніть різницю між фізичною та юридичною особою?
4. Які види підприємств Ви знаєте?
5. Якими є складові економічного середовища діяльності підприємства в умовах ринкового господарства?

Основні поняття

Підприємництво, бізнес, об'єкти та суб'єкти підприємства, фізична та юридична особа, класична та інноваційна модель підприємства; велике, середнє і мале підприємство; фірма, франчайзинг, венчурна фірма, сімейне підприємство, товариство (партнерство), товариство з обмеженою відповідальністю, повне товариство (партнерство), командитне товариство, корпорація (акціонерне товариство), державне підприємство, приватне підприємство, колективне та кооперативне підприємство, спільне підприємство, асоціація, консорціум, концерн, холдинг, промислово-фінансова група, домогосподарство.

Список рекомендованої літератури:

1. Білецька Л.В., Білецький О.В., Савич В.І. Економічна теорія. Навч. посібник. – К.: ЦНЛ. – 2009 – 684 с.
2. Економічна теорія. Навч. посібник. – К.: ЦНЛ, 2009 – 517 с.
3. Економічна теорія. Політекономія. Підручник / ред. В.Д. Базидевича – 7-е вид. К.: «Знання Пресс», - 2008 – 719 с.
4. Михайлов О.М. // Економіка АПК. – 2007. – №3. – с. 3 - 9
5. Шарманська С.О. // Формування ринкових відносин в Україні. - 2007. -№10. – с .27-34
6. Юрій С. І., Кізима Т.О. // Фінанси України. – 2008. - №8. – с. 3-10

Тема Національна економіка. Основні макроекономічні показники.

1. Національна економіка: суть, структура і особливості.
2. Система національних рахунків.
3. Основні макроекономічні показники.

Питання для самоконтролю

1. Що таке національна економіка?
2. В чому полягає проблема реалізації сукупного продукту?
3. Назвіть умови реалізації сукупного суспільного продукту при розширеному відтворенні.
4. У чому суть нагромадження? Які його види та джерела?
5. Чим характеризується новий тип інтенсивного відтворення?
6. Що таке система національних рахунків?
7. Визначте основні макроекономічні показники.

Основні поняття

Валовий внутрішній продукт, чистий внутрішній продукт, національний дохід, особистий дохід сукупний суспільний продукт (ССП), реалізація ССП, нагромадження, інвестиції, капітальні вкладення, валові та чисті капіталовкладення, виробниче і невиробниче нагромадження, норма нагромадження.

Список рекомендованої літератури

- 1.Фінансова система: навч. посібник. Карпінський Б.Ю., Герасименко О.В., – 2-вид. – Львів: Молнія Плюс, 2006 р., 272 с.
- 2.Фінансовий менеджменту банках: навчальний посібник. Мащераков А.А., Лисяк Л.В., – К.: Центр навчальної літератури, 2006р., 208 с..
- 6.М.І. Румянцев. Вінницький національний аграрний університет – Вінниця: журнал «Актуальні проблеми економіки», 2008р., № 8, с. 230 – 239.
7. О.Л. Шевченко. Вінницький національний аграрний університет – Вінниця: журнал «Формування ринкових відносин в Україні», 2008р. №3, с.43– 47.
5. Білецька Л.В., Білецький О.В., Савич В.І. Економічна теорія. Навч. посібник. – К.: ЦНЛ. – 2009 – 684 с.
6. Економічна теорія. Навч. посібник. – К.: ЦНЛ, 2009 – 517 с.

7. Економічна теорія. Політекономія. Підручник / ред. В.Д. Базидевича – 7-е вид. К.: «Знання Пресс», - 2008 – 719 с.

Тема. Відтворення та економічне зростання і макроекономічна нестабільність

1. Економічне зростання, його суть, типи і фактори.
2. Циклічність розвитку економіки. Економічні кризи.
3. Інфляція, її суть та причини. Антиінфляційна політика.
4. Безробіття, його причини, типи та наслідки.

Питання для самоконтролю

1. Що таке суспільне відтворення і які його основні види?
2. У чому полягає проблема пропорційності в системі суспільного відтворення?
3. В чому полягає проблема реалізації сукупного продукту?
4. Назвіть умови реалізації сукупного суспільного продукту при розширеному відтворенні.
5. У чому суть нагромадження? Які його види та джерела?
6. Чим характеризується новий тип інтенсивного відтворення?
7. Що таке зайнятість населення? Чим визначається її форми і види?
8. Визначте суть безробіття як соціально-економічного явища.
9. Які основні форми безробіття і як вони пов'язані між собою?
10. У чому полягає особливість сучасного стану безробіття в Україні?
11. Що таке система соціального захисту населення у сфері зайнятості?
12. Охарактеризуйте промисловий (економічний) цикл і його фази.
13. Порівняйте матеріальну основу середніх та малих циклів і зробіть висновок щодо специфіки кожного із них.
14. Довгі хвилі в економіці: суть і структура.
15. Значення теорії довгих хвиль для економічної практики.

Основні поняття

Відтворення просте і розширене, індивідуальне і суспільне відтворення, пропорційність, екстенсивний і інтенсивний тип розширеного відтворення, інтенсифікація економіки, сукупний суспільний продукт (ССП), фонд заміщення, фонд споживання, фонд нагромадження, I підрозділ – виробництво засобів виробництва, II підрозділ – виробництво предметів споживання, реалізація ССП, нагромадження, інвестиції, капітальні вкладення, валові та чисті капіталовкладення, виробниче і невиробниче нагромадження, норма нагромадження, зайнятість населення, повна зайнятість, ринок робочої сили, безробіття, рівень безробіття, природне і вимушене безробіття, циклічність відтворення, промисловий (економічний) цикл, середні і малі цикли, фази циклу, криза, депресія, пожвавлення, піднесення (зростання), економічна рівновага, грошові кризи.

Список рекомендованої літератури

1. Фінансова система: навч. посібник. Карпінський Б.Ю., Герасименко О.В., – 2-вид. – Львів: Молнія Плюс, 2006 р., 272 с.
2. Фінансовий менеджменту банках: навчальний посібник. Мащераков А.А., Лисяк Л.В., – К.: Центр навчальної літератури, 2006р., 208 с.
6. М.І. Румянцев. Вінницький національний аграрний університет – Вінниця: журнал «Актуальні проблеми економіки», 2008р., № 8, с. 230 – 239.
7. О.Л. Шевченко. Вінницький національний аграрний університет – Вінниця: журнал «Формування ринкових відносин в Україні», 2008р. №3, с.43– 47.
8. Білецька Л.В., Білецький О.В., Савич В.І. Економічна теорія. Навч. посібник. – К.: ЦНЛ. – 2009 – 684 с.

9. Економічна теорія. Навч. посібник. – К.: ЦНЛ, 2009 – 517 с.
10. Економічна теорія. Політекономія. Підручник / ред. В.Д. Базидевича – 7-е вид. К.: «Знання Пресс», - 2008 – 719 с.

Додаткова рекомендована література для підготовки до практичних занять

1. Башнянин Г.І. Політична економія. Ч.1. Загальна економічна теорія. Ч.2. Спеціальна економічна теорія: Підручник для студ. економ. спец. вузів/ Г.І.Башнянин; Лазур П.Ю., Медведєв В.С. - К.: Ніка-Центр, Ельга, 2000.-526 с.
2. Беляєв О.О. Політична економія: Навч. посіб./О.О.Беляєв, А.С.Бєбєло; Мін. освіти і науки України. Київський нац. економ. ун-т. - К., 2000. -328 с.
3. Білецька Л.В., Білецький О.В., Савич В.І. Економічна теорія. Навч. посібник. – К.: ЦНЛ. – 2009 – 684 с.
4. Білик В.О., Каблук П.Т. Основи економічної теорії – К: Економіка АПК.1999.
5. Гаршина О.К., Панкова В.А. Практикум з політичної економії. – К.: «Слово», 2005 - 687 с.
6. Гелбрейт Дж.К. Экономические теории и цели общества / Пер. с англ.-м.; Прогресс, 1978.
7. Економічна теорія. Навч. посібник. – К.: ЦНЛ, 2009 – 517 с.
8. Економічна теорія. Політекономія. Підручник / ред. В.Д. Базидевича – 7-е вид. К.: «Знання Пресс», - 2008 – 719 с.
9. Кейнс Дж. Общая теория занятости, процента и денег / Пер. С англ.-М.: Прогресс, 1978.
10. Маконлл К.Р., Брю С.Л. Экономикс: Принципы, проблемы, политика: В 2 т. /Пер. С англ.- М.: Республика, 2001.
11. Кривенко К.Т., Савчук В.С., Біляве О.О. Політична економія: Підручник - К.: КНЕУ, 2001.
12. Маркс К. Капітал.Кн. 1// Маркс К., Енгельс Ф. – Твори.-Т. 23.
13. Маркс К. Капітал.Кн. 2 // Маркс К., Енгельс Ф. – Твори.-Т. 24.
14. Маркс К. Капітал.Кн. 3 // Маркс К., Енгельс Ф. – Твори.-Т. 25.Ч. 1.2.
15. Маршал А. Принципы экономической науки: В 3 т. / Пер. С англ. – М.: Прогресс, 1993.
16. Мочерний С.В. Політекономія: Підруч. для студ. вузів/ С.В. Мочерний. -2-е вид., випр. і доп. - К.: "Вікар", 2005. - 386 с.
17. Мочерний С.В. Політична економія: Навчальний посібник/ В.Мочерний. - К.: Знання-Прес, 2002. - 687 с. - (Вища освіта в Україні)
18. Основи економічної теорії. Підручник / За ред. Мочерного С.В.- Т.: АТ «Тарнекс», 2001.
19. Політекономія: Підручник/ За заг. ред. Ю.В. Ніколенка; Міністерство освіти і науки України. - К.: ЦУЛ, 2003. - 413 с.
20. Самуельсон Пол А., Нордхаус Вісям Д. Экономика. – 17-е узд. –М.: Бином – КноРус, 2001.
21. Смит А. Исследование о природе и причинах богатства народов - М.: Соцэкгиз, 1992.
22. Туган-Барановський М.І. Політична економія -К.: Наукдумка, 1994.
23. Чухно А.А. Основи економічної теорії: Підручник – К.: Вища шк., 2001.
24. Шумпетер Й.А. Капіталізм, соціалізм, демократія. -К.: Основи, 1995.
25. Чемберлен Э.Х. Теории монополистической конкуренции. -М.: Изд-во иностр. Лит., 1959.
23. Базилевич В.Д. Макроекономіка: Навч.-метод. посіб. – К., 1995.
24. Башнянин Г.І., Лазур П.Ю., Медведєв В.С. Політична економія. – К.: Ніка-Центр: Ельга, 2000.
25. Білорус О.Г. Глобалізація і національна стратегія України: Наук.-метод. вид. –

К., 2001.

26. Ватаманюк Г.В., Панчишин С.М. та ін. Економічна теорія: макро та мікроекономіка: Навч. посіб. – К.: «Альтернативи», 2001.
27. Гальчинський А.С., Єщенко П.С., Палкін Ю.І. Основи економічних знань. – К., 1998.
28. Гош О.П. Політична економія: Підручник. – К.: Преса України, 1999.
29. Економічна теорія: Політекономія. Підручник / За ред. В.Д. Базилевича. 5-те вид. – К.: «Знання-прес», 2006.
30. Злупко С.М. Економічна думка України (від давнини до сучасності). – Львів, 2000.
31. Лагутін В.Д. Гроші та грошовий обіг: Навч. посіб. – К.: Т-во «Знання», КОО, 1998.
32. Макконел К.Р., Брю С.Л. Экономика: Принципы, проблемы, политика. М.: Республика, 1992.
33. Маршалл А. Принципы политической экономии. – М.: Экономика, 1992.
34. Мочерний С.В. Економічна теорія. – К.: Академія, 2002.
35. Мочерний С.В. Політекономія: Підручник. – К.: Вікар, 2003.
36. Ніколенко Ю.В. Основи економічної теорії: Підручник. – 3-тє вид. – К.: ЦУЛ, 2003.
37. Основи економічної теорії / За ред. Пітюлича М.І., Ужгород, «Карпати», 2005.
38. Основи економічної теорії: Підручник / За ред. Академіка НАН України А.А. Чухна. К.: Вища школа, 2001.
39. Основи економічної теорії: політекономічний аспект (за ред. Климка Г.Н., Нестеренка В.П.). – К.: Вища школа, 1997.
40. Основи економічної теорії: політекономічний аспект: Підручник / За ред. Г.Н. Климка. – К.: «Знання», КОО, 2002.
41. Перехідна українська економіка: стан і перспективи. – К.: Академія, 1996.
42. Політекономія: Підручник / За ред. Ю.В. Ніколенка. – К.: ЦУЛ, 2003.
43. Політична економія: Навч. посіб. / За ред. П.Д. Тарасенка. – Донецьк: ДонНТУ, 2002.
44. Самуелсьон П. Економіка: Підручник. – Л.: Світ, 1993.
45. Сизоненко В. Підприємництво: Підручник. – К.: Вікар, 1999.
46. Філіпенко А.С. Економічний розвиток сучасної цивілізації: Навч. посіб. – К.: Знання, 2000.
47. Хейне П. Экономический образ мышления. – М.: Новости, 1991.
48. Ястремський О., Гриценко О. Основи мікроекономіки: Підручник. – К.: Т-во «Знання», КОО, 2004.

Самостійна робота студента

Самостійна робота студента є основним засобом оволодіння матеріалом дисципліни, придбання необхідних умінь і навичок у час, вільний від обов'язкових занять. Під час такої роботи використовується навчальна спеціальна література, а також тексти лекцій. Специфічною формою навчальної самостійної роботи є виконання індивідуальних завдань у вигляді розв'язування задач, аналізу ситуацій, написання рефератів, аналітичних оглядів.

Основні види самостійної роботи студента:

1. Робота з науковими та літературними джерелами.
2. Вивчення додаткової літератури.
3. Вирішення і письмове оформлення самостійних завдань.
4. Підготовка до практичних занять.
5. Підготовка доповідей за темами, запропонованими для самодіагностики.
6. Підготовка до підсумкового контролю.

Рекомендовані теми для підготовки реферату з дисципліни «Основи економічної теорії»

1. Функції економічної теорії
2. Методи дослідження економічних явищ і процесів
3. Економічна теорія та економічна політика
4. Формування і розвиток економічної думки в Україні
5. Ефективність національної економіки України
6. Безмежність потреб та обмеженість ресурсів
7. Новітні тенденції розвитку відносин власності
8. Необхідність реформування відносин власності в Україні
9. Напрямки та форми реформування відносин власності
10. Інтенсивний та екстенсивний типи відтворення: позитиви та недоліки
11. Нагромадження і його ефективність
12. Структурні зрушення в пропорціях суспільного відтворення
13. Основні напрямки розвитку менеджменту
14. Управління виробництвом як система
15. Теорія і практика прийняття управлінських рішень
16. Маркетингові дослідження ринку
17. Особливості міжнародного маркетингу
18. Об'єкти дослідження в мікроекономіці
19. Фірма як суб'єкт ринкових відносин
20. Господарський кодекс України як інструмент регулювання економічних відносин
21. Форми організації підприємницької діяльності в країнах Європейського союзу
22. Малий бізнес в США
23. Напрямки зниження витрат та підвищення прибутку підприємств
24. Ізокванта: двофакторна виробнича функція
25. Ізокоста: траєкторія розвитку фірми
26. Мінімальний ефективний розмір підприємства
27. Прибуток як мета діяльності фірми
28. Методи визначення рівня бідності і прожиткового мінімуму
29. Особливості оплати праці в Україні

30. ВВП і суспільний добробут
31. Макроекономічні пропорції та їх значення
32. Іпотечне кредитування в Україні
33. Проблеми забезпечення конвертованості гривні
34. Світова організація торгівлі: нові можливості та можливі втрати
35. Напрямки розвитку міжнародної валютної системи
36. Порівняльна структура платіжного балансу України та країн – членів Європейського співтовариства
37. Транснаціональні корпорації на світовому ринку
38. Економічні наслідки інтеграції до європейської валютної зони євро
39. Інституціоналізм як погляд на сучасний суспільний розвиток
40. Болонський процес та економічна освіта
41. Планова система функціонування економіки
42. Моделі формування ринку на пострадянському просторі
43. Суспільні інтереси та акціонерна власність
44. Сучасні погляди на теорії вартості
45. Розрахунок вартості опціону
46. Сукупний та індивідуальний попит: спільне та відмінне
47. Вітчизняні особливості визначення бухгалтерського прибутку та прибутку до оподаткування
48. Цінова дискримінація і прибуток монополії

**Рекомендована тематика для підготовки доповіді з дисципліни
«Основи економічної теорії»**

1. Плюси та мінуси олігополії як ринкової структури
2. Природні монополії в Україні: сучасний стан та перспективи
3. Межі дії ринкового механізму
4. Інвестиційні можливості структурної перебудови економіки України
5. Інструменти стабілізації грошового обігу
6. Товарне виробництво у XXI столітті
7. Економічна відособленість виробників
8. Організація соціально-орієнтованого ринкового господарства
9. Розвиток ринкової інфраструктури Закарпаття
10. Еластичність попиту і пропозиції
11. Практичне застосування теорії еластичності
12. Роль ціни в регулюванні економічних процесів
13. Необхідність управління пропозицією
14. Теорія ігор у дослідженні поведінки олігополіста
15. Монополізація та затухання конкуренції як процес розвитку економічних систем
16. Напрямки реформування податкової системи України
17. Місцеве оподаткування в Україні
18. Система бюджетних видатків в Україні: позитиви та недоліки
19. Вільні економічні зони в Україні
20. Наслідки та шляхи боротьби з інфляцією
21. Соціальний захист безробітних
22. Ринок праці Закарпатської області
23. Трансформація податкових систем в умовах глобалізації економіки
24. Податок на додану вартість та податок з обороту як альтернативні форми непрямого оподаткування

25. Сучасні теорії економічних циклів
 26. Оптимізація пропорцій загальнодержавних та місцевих фінансів у бюджетній системі

Модульний (поточний) та підсумковий контроль знань студентів

Оцінка знань, умінь і практичних навичок студента з навчальної дисципліни «Основи економічної теорії» здійснюється за 100-бальною системою.

Оцінювання знань студентів здійснюється на основі результатів:

- поточного контролю знань;
- підсумкового контролю знань – екзамен.

Поточний контроль знань студентів здійснюється за двома складовими:

- контроль систематичності та активності роботи студента протягом семестру;
- контроль за виконанням модульних завдань.

При контролі систематичності та активності роботи студента оцінці підлягають:

- відвідування практичних занять;
- активність на практичних заняттях;
- рівень засвоєння знань програмного матеріалу.

Методи оцінювання: експрес опитування; поточне тестування; розв'язок ситуаційних задач; складання словника іншомовних термінів за темою; конспект на тему; анотація додатково вивченої літератури; оцінка індивідуального проекту; підсумкова контрольне опитування.

Студент, який за результатами контролю систематичності та активності поточної роботи на практичних заняттях та самостійної роботи, отримав до 35 балів, до екзамену не допускається.

Контроль успішності студента здійснюється з використанням методів і засобів що визначаються інститутом. Академічні успіхи студента визначаються за допомогою системи оцінювання у відповідності до національної шкали та шкали ECTS.

Оцінювання успішності студента при засвоєнні змістового модулю (дисципліни) ведеться за внутрішньою системою, затвердженою відповідною кафедрою.

За результатами підсумкової атестації зі змістового модуля (дисципліни) результати оцінювання перераховуються в шкалу оцінювання ECTS та національну шкалу за системою:

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену	
90 – 100	A	відмінно	
82-89	B	добре	
74-81	C		
64-73	D		
60-63	E	задовільно	
35-59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	
0-34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	

Результати оцінювання успішності студента за кожним змістовим модулем реєструється за шкалою ECTS в екзаменаційних відомостях та заносяться до Додатку до диплому. Державна атестація студентів проводиться відповідно до чинної нормативної

бази.

Методи навчання: лекції із застосуванням мультимедійного обладнання; робота в Інтернет; складання графічних схем, діаграм та малюнків.

Методи оцінювання: поточне тестування; усні відповіді на запитання, оцінка за модульну КР; підсумковий письмовий тест.

Результати екзамену оцінюються у діапазоні від 0 до 100 балів.

При підсумковому оцінюванні знань студента, який складав екзамен, враховується оцінка систематичності та активності роботи студента протягом семестру.

Навчальним планом передбачено виконання студентом контрольної роботи.

При невиконанні студентом контрольної роботи, або неналежного її виконання, студент до складання екзамену не допускається.

ТЕМАТИКА КОНТРОЛЬНИХ РОБІТ З КУРСУ «ОСНОВИ ЕКОНОМІЧНОЇ ТЕОРІЇ»

1. Історія становлення, предмет і метод економічної теорії.
2. Економічні потреби й інтереси: сутність, класифікація і механізм взаємодії.
3. НТР як форма розвитку продуктивних сил, її роль в постіндустріальному суспільстві.
4. Соціально-економічна ефективність суспільного виробництва: критерії і основні показники. Проблеми підвищення ефективності суспільного виробництва в Україні.
5. Економічні системи: сутність, класифікація і основні типи. Особливості перехідних економічних систем.
6. Відносини власності, їх сутність, структура і еволюція на сучасному етапі розвитку суспільства.
7. Гроші, їх функції та види. Особливості сучасних грошей.
8. Взаємодія ринку і держави в економічній системі змішаного типу.
9. Інфраструктура ринку і проблеми її формування в Україні.
10. Біржі, їх види і роль у розвитку фінансових ринків.
11. Сутність, види і функції цін у сучасній економіці. Проблеми ціноутворення в умовах різних типів ринкових структур.
12. Витрати виробництва, їх сутність і основні види. Формування прибутку підприємств.
13. Економічна природа і види конкуренції.
14. Економічні основи виникнення монополій і світовий досвід антимонопольного регулювання.
15. Капітал і наймана праця: сутність, еволюція і суперечності взаємодії.
16. Заробітна плата: сутність, структура й сучасні особливості.
17. Сутність позичкового капіталу і його роль у сучасній економіці.
18. Банки, їх види та функції в ринковій економіці. Особливості розвитку банківської системи в Україні.
19. Торговий капітал: сутність, еволюція і сучасні особливості.
20. Форми власності й види підприємств у сучасній економіці.
21. Малий і середній бізнес у сучасній економічній системі. Проблеми розвитку малого й середнього бізнесу в Україні.
22. Соціально-економічна природа тіньової економіки.
23. Аграрні відносини і їх еволюція на сучасному етапі.
24. Основні макроекономічні показники в системі національних рахунків та їх динаміка в Україні.

25. Економічні цикли та їх види. Особливості сучасних ділових циклів.
26. Безробіття: суть, причини, види й соціально-економічні наслідки.
27. Інфляція, її причини, види й наслідки. Антиінфляційна політика держави.
28. Особливості інфляційних процесів та антиінфляційної політики в Україні.
29. Інвестиції, їх види, фактори й вплив на економіку. Проблеми активізації інвестиційної діяльності в Україні.
30. Сучасний регіональний розвиток: світовий досвід і проблеми України.

Перелік питань для підготовки до підсумкового контролю знань студентів

1. Предмет та функції економічної теорії.
2. Методи економічного дослідження. Поняття макро- та мікроекономіка.
3. Головні ідеї та політика меркантилізму. Класична політекономія: ідеї фізіократів та теоретичні основи ринкової економіки. Марксизм.
4. Розвиток економічної думки в Україні.
5. Економічні закони, їх пізнання та використання.
6. Економічні потреби, їх роль і класифікація. Економічний закон зростання потреб.
7. Сучасні тенденції розвитку соціально-економічних потреб. Соціально-необхідний рівень задоволення економічних потреб.
8. Економічні інтереси: сутність, види та роль у розвитку суспільства. Взаємодія та протиріччя економічних інтересів. Форми розв'язання суперечностей.
9. Відносини власності та їх структура. Типи, форми та види власності. Плюралізм форм власності в сучасній ринковій економіці. Закон України «Про власність».
10. Роздержавлення та приватизація. Програма приватизації на поточний рік.
11. Економічна система сучасної України: напрями та проблеми реформування.
12. Моделі переходу до ринкової економіки.
13. Ресурси та фактори суспільного виробництва.
14. Суспільне виробництво, його основні елементи та структура. Матеріальне та нематеріальне виробництво.
15. Економічні та соціальні показники ефективності суспільного виробництва.
16. Натуральне та товарне господарство.
17. Товар та його властивості.
18. Теорії вартості та ціни товару.
19. Закон вартості і його роль у розвитку товарного виробництва.
20. Еластичність попиту та пропозиції за ціною.
21. Теоретичні концепції виникнення та природа грошей. Функції грошей та їх реалізація в сучасній ринковій економіці.
22. Закони грошового обігу. Рівновага грошової та товарної мас.
23. Поняття та типи грошових систем. Заходи щодо стабілізації грошових систем.
24. Ринок: сутність, види та функції. Головні фактори ринкового саморегулювання. Інфраструктура ринку. Тіньова економіка України.
25. Капітал як економічна категорія. Теорії, що визначають сутність капіталу. Первісне нагромадження капіталу - початковий фактор формування ринкового підприємництва. Особливості сучасного нагромадження капіталу в Україні.
26. Кругообіг промислового капіталу, його стадії та функціональні форми.
27. Основний капітал (основні фонди) та показники його ефективного використання. Знос та амортизація основного капіталу.
28. Оборотний капітал та фонди обігу. Показники ефективності використання оборотного капіталу.
29. Час обороту капіталу та його складові.

30. Витрати виробництва.
31. Прибуток підприємства. Норма прибутку.
32. Ринок товарів. Оптова та роздрібна торгівля.
33. Кредит: необхідність, сутність та функції. Форми та види кредиту.
34. Банківська система України. Функції банків. Операції банків. Банківський прибуток.
35. Цінні папери та їх види.
36. Сутність та основні ознаки монополізму. Монополія природна та штучна. Монополістичні союзи, їх характеристика. Еволюція монополістичних об'єднань.
37. Позитивні та негативні риси монополії та її регулювання.
38. Сутність конкуренції та її функції. Економічний закон конкуренції.
39. Цінова та нецінова конкуренція: сутність, методи і способи ведення.
40. Нечесна конкуренція: сутність, методи і способи ведення.
41. Досконала та недосконала конкуренція.
42. Монополія та конкуренція: моделі сучасного ринку.
43. Земля як об'єкт економічних відносин. Земельна рента.
44. Причина та умови виникнення диференційної ренти I. Види диференційної ренти I.
45. Причина та умови виникнення диференційної ренти II.
46. Абсолютна та монопольна рента. Плата за землю та ціна землі.
47. Доходи населення: структура та показники. Принципи розподілу доходів у суспільстві.
48. Заробітна плата та фактори, що її визначають. Номінальна та реальна заробітна плата. Основні форми та системи заробітної плати. Регулювання заробітної плати.
49. Проблема нерівності доходів у суспільстві. Крива Лоренца та коефіцієнт Джині.
50. Поняття світового господарства та етапи його розвитку.
51. Міжнародний рух капіталу: сутність, мотиви, форми, види та наслідки. Особливості вивезення капіталу в сучасних умовах.
52. Міжнародна міграція трудових ресурсів.
53. Валюта та її типи. Валютний курс та його роль в економіці.
54. Предмет та функції макроекономіки. Методи макроекономічного аналізу.
55. Економічна система як об'єкт макроекономіки, її елементи. Типи економічних систем.
56. Суб'єкти макроекономіки та їх взаємодія. Модель економічного кругообігу в умовах чистого ринку та змішаної економіки.
57. Система національних рахунків як нормативна база макроекономічного рахівництва. Основні макроекономічні показники.
58. Номінальний та реальний ВВП. Дефлятор ВВП та індекс цін.
59. Методи вимірювання ВВП. Виключення подвійного рахунку.
60. ВВП в процесі перерозподілу: система взаємопов'язаних показників.
61. Сукупний попит та фактори, що його визначають. Крива сукупного попиту.
62. Сукупна пропозиція та фактори, що її визначають. Крива сукупної пропозиції.
63. Взаємозв'язок сукупного попиту та сукупної пропозиції. Рівноважний обсяг виробництва.
64. Циклічність як форма економічного розвитку. Суть економічного (ділового) циклу.
65. Економічне зростання: суть, фактори, типи, значення.
66. Зайнятість. Ринок праці та механізм його функціонування. Державне регулювання ринку робочої сили і система забезпечення зайнятості.
67. Безробіття: суть, види, наслідки. Закон Оукена. Взаємозв'язок безробіття та інфляції. Крива Філіпса.
68. Економічна нерівність та політика соціального захисту населення.
69. Взаємодія сукупного попиту і пропозиції в умовах повної зайнятості. Дефляційний та інфляційний розрив.

70. Дискреційна та недискреційна фіскальна політика. Автоматичні стабілізатори.
71. Податки: сутність та класифікація. Функції податків. Крива Лаффера
72. Проблеми збалансованості державного бюджету. Бюджетний дефіцит. Економічні наслідки дефіциту державного бюджету.
73. Економічна активність держави. Державні доходи та видатки.
74. Державний борг та можливості його погашення. Економічні наслідки державного боргу.
75. Пропозиція і попит на грошовому ринку.
76. Банківська система та депозитний мультиплікатор.
77. Грошово-кредитна політика держави.
78. Пропозиція грошей і бюджетне обмеження. Монетаристська та кейнсіанська концепції.
79. Інфляція: сутність та фактори, що її визначають. Види та типи інфляції. Соціально-економічні наслідки інфляції.
80. Роль та місце держави у ринковій економіці. Економічні функції держави.
81. Модель витрати – випуск.
82. Модель вилучення – ін'єкції.
83. Інвестиції: економічна суть та фактори, що їх визначають. Мультиплікатор інвестицій. Теорія порівняльних переваг (теорія порівняльних витрат).
84. Два типи торговельної політики: протекціонізм і вільна торгівля. Міжнародна торгівля: роль, особливості, обсяг, структура.
85. Платіжний баланс країни.
86. Валютна система, етапи її розвитку.
87. Споживання та заощадження фактори, що їх визначають. Графік функції споживання та заощадження.
88. Рівновага ринку товарів та платних послуг і ринку грошей та цінних паперів. Модель IS – LM.
89. Суб'єкти, об'єкти та структура національного ринку.

Рекомендована література

Основна:

1. Башнянин Г.І., Лазур П.Ю., Медведєв В.С.. Політична економія. Підручник для студентів вузів. - К.: Ніка - центр Ельга, 2000.- 529с.
2. Билєнко Т.І., Волынцев В.В., Гримайло В.М. и др. Основы экономических теорий: Учеб.-метод. пособие —К: КМУГА, 1994.
3. Блауг Марк. Економічна теорія в ретроспективі / Пер. з англ. І.Дзюб. - К: „Основи”, 2001. – 670с.
4. Бутук А.И. Экономическая теория. Учебное пособие. - К.: Вікар, 2000.
5. Воробьев Е.М., Гриценко А.А., Ким М.Н. Экономическая теория. — Харьков: Фортуна-Пресс, 1997. — 412 с.
6. Гаврилишин О. Основні елементи теорії ринкової системи. - К.: Наукова думка, 1992.
7. Гальчинський А.С., Єщенко П.С, Палкін Ю.І. Основы економічних знань. - К.: Вища школа, 1999.
8. Гальчинський А.С., Єщенко П.С., Палкін Ю.І. Основы економічної теорії. Підручник. -К.: Вища школа, 1995.
9. Дзюбик С.Д., Ривак О.С. Основы економічної теорії: Навч. посіб. - К.: Знання, 2006. – 314с.
10. Долан Э.Дж., Кэмпбелл К.Д., Кэмпбелл Р.Дж. Деньги, банковское дело и денежно-кредитная политика. — Л.: Профико, 1991. —448 с.
11. Долан Э.Дж., Линдсей Э. Макроэкономика. — СПб: Экономическая школа, 1996. — 408 с.
12. Дослідження операцій в економіці: Підр. / За ред. І.К. Федоренко, О.І. Черняка. – К.: Знання, 2007. – 558с.
13. Економічна теорія: Політекономія: Підр. / За ред. В.Д.Базилевича. – К.: Знання, 2006. – 631с.
14. Єрохін С.А. Структурна трансформація національної економіки (теоретико-методологічний аспект) / Наук. монографія / - К, „Світ знань”, 2002р., 528с.
15. Єщенко П.С., Палкін Ю.І. Сучасна економіка: Навч. посіб. – К.: Вища школа, 2005.- 372с.: іл..
16. Задоя А.А., Петруня Ю.Е. Основы экономики. - К.: Вища школа, 1998.
17. Камаев В.Д. Учебник по основам экономической теории. —М.: Владос, 1994.
18. Кейнс Дж. Общая теория занятости, процента и денег. — М.: Прогресс, 494 с.
19. Киреев А. Международная экономика: В 2-х ч. — М.: Международные отношения, 1998. — 415 с.
20. Костюк В.Н. Макроэкономика. — М.: Центр, 1998. — 384 с.
21. Котлер Ф. Основы маркетинга. —М.: Прогресс, 1990.
22. Курс экономической теории. Под ред. Чепурина М.Н., Киселевой Е.А. - Киров, 1995.
23. Курс экономической теории: Учебное пособие / Под ред. А.В. Сидоровича — М.: Изд-во МГУ; ДИС, 1997. — 736 с.
24. Кучерявенко І.А. Макроекономіка: Практикум: Навч. посіб. – К.: Вікар, 2003. – 239с.
25. Леоненко П.М., Черепніна О.І. Сучасні економічні системи. Навч. посіб. – К.: Знання, 2006. – 429с.
26. Луссе А.В. Макроэкономика. — СПб.: Питер, 1999. — 240 с.
27. Макконнелл К., Брю С. Экономикс: принципы, проблемы и политика: В 2 т. — М.: ИНФРА-М, 2002. — 972 с.
28. Манків Г.Н. Макроекономіка. — К.: Основи, 2000. — 588 с
29. Маркс К. Капитал // Маркс К., Энгельс Ф. Соч. 2-е изд. Т. 23.
30. Маршал Альфред. Принципы экономической науки / Пер. с англ. -Москва:

Прогресс, 1993.

31. Менкью Г.О. Макроэкономика. —М.: изд. МГУ, 1994.
32. Мэнкью Г. Принципы экономикс. — СПб: Питер Ком 1999— 784 с.
33. Мескон М., Альберт М., Хедоури Ф. Основы менеджмента. —М.: Дело, 1992.
34. Міжнародна економіка: Підр. / А.П.Румянцев, Г.Н.Климко, В.В.Рокоча та ін.; За ред. А.П.Румянцева.- 3-є вид., переробл. і доповн. — К.: 2006. — 479с.
35. Мікроекономіка і макроекономіка: Підручник для студентів економічних спец. закл. освіти: У 2 ч. / С.Будаговська, О.Кілієвич, І.Луїніна та ін. За заг. ред. С.Будаговської. — К.: „Основи”, 2001. — 517с.
36. Мочерний С.В. Політекономія: Підр. — 2-ге вид., випр.- К.: Вікар, 2005. — 386с.
37. Мочерний С.В., Мочерна Я.С. Політична економія: Навч. посіб. — 2-ге вид., випр. і доп. — К.: Знання, 2007. — 684с.
38. Мочерный С.В., Симоненко В.В., Секретарюк В.В., Устенко А.Н. Основы экономической теории. Учебник. Под общей ред. С.В.Мочерного. - К.: Знання, 2000.
39. Новая постиндустриальная волна на Западе. Антология/Под ред. Иноземцева В. Л. —М., 1999.
40. Основы економічної теорії / За ред. С.В.Мочерного. - К., 1997.
41. Основы економічної теорії. Політекономічний аспект / За ред. Г.Н.Климка, В.П.Нестеренка. - К.: Вища школа, 1997.
42. Основы економічної теорії. У двох книгах / За ред. Ю.В.Ніколенка. Підручник - К.: Либідь, 1998.
43. Основы экономической теории / Под ред. В.Д.Камаева. - Москва: Изд-во МГУ им. Баумана, 1997.
44. Основы економічної теорії: Посібн. для студ. Вищих навч. закл. / В.О.Рибалкін, М.О.Хмелевський, Т.І.Біленко, А.Г.Прохоренко та ін. — К.: „Академія”, 2002. — 352с.
45. Панчишин Степан. Макроекономіка: Навч. посібн. Вид. 2-ге, стереотипне.- К.: Либідь, 2002. — 616с.
46. Пиндайкр Р., Рубинфельд Д. Микроэкономика.—М.: Экономика, Дело, 1992.
47. Радаев В. Концептуальные основы анализа переходной экономики. — М.: Изд-во МГУ, 1995. —18 с.
48. Рибалкін В. О., Лазня І. В. Теорія власності. —К.: Логос, 2000.
49. Рыбалкин В.А. Индивидуальное присвоение и рынок в системе отношений общественной собственности. Учеб.-метод. пособие. —К.: КМУГА, 1994.
50. Рузавин Г.И. Основы рыночной экономики. - Москва: Экономика, 1996.
51. Сажина М. А., Чибриков Г. Г. Основы экономической теории. Учеб. пособие для неэкономических специальных вузов. — М.: Экономика, 1995.
52. Самюэльсон П. А., Нордгауз В. Д. Экономика. — М.: Бинум, 1997.
53. Селезнев Владимир. Основы рыночной экономики Украины / Учебное пособие — 2-е изд, доп. И перераб. —К: АСК, 2002. — 656с.
54. Селищев А.С. Макроэкономика. — СПб.: Питер, 2000. — 448 с.
55. Сидорович А. В., Волков Ф. М. Политическая экономика. —М.: изд. МГУ, 1993.
56. Соколов В.М. Макроэкономика. — Харьков: НВФ «Студ- центр», 1997. — 223с.
57. Тарасевич Л.С., Гальперин В.М., Гребенников П.И., Леусский А.И. Макроэкономика. — СПб.: Изд-во СПбГУЭФ, 1999. — 656 с.
58. Туган-Барановський М.І. Політична економія. — К.: Наук, думка, 1994.
59. Федуллова Л.І. Інноваційна економіка: Підр. — К.: Либідь, 2006. — 480с.
60. Фишер С, Дорнбуш Р., Шмалензи Р. Экономика / Пер. с англ. - Москва: Дело, 1998.
61. Хансен Э. Экономические циклы и национальный доход. — М.: Иностранная литература, 1959. —760 с.
62. Чепурин М. Н., Киселева Е. А. Курс экономической теории. — Киров, АСА, 1994.

63. Чухно А. А. Основи економічної теорії. — ч. 1., ч 2. — К.: Університет, 1996.
64. Экономическая теория. Пособие для преподавателей, аспирантов, стажеров / Под ред. Н.И.Базылева, С.П.Гурко. - Минск, 2001.
65. Mishkin F. The Economics of Money, Banking and Financial Markets, — 5-th ed. — Addison-Wesley, 1998.

Додаткова:

66. Агапова Т.А., Серегина С.Ф. Макроэкономика. — М.: Изд-во МГУ; ДИС, 2000.— 416 с.
67. Ажнюк М.О. Основи економічної теорії. Навчальний посібник.- Ужгород: Гранда, 2005. – 204с.
68. Алле М. Экономика как наука. - М.: Наука для общества. 1995,- 116 с.
69. Базидевич В.Д., Базидевич К.С. Ринкова економіка: основні поняття і категорії. Навч. посіб. – К.: Знання, 2006. – 263с.
70. Барр Раймон. Политическая экономия: В 2-х томах. М: Международные отношения, 1995.
71. Экономика. Учебник / Под ред. А.С.Булатова. - Москва, 1995.
72. Солонінко К.С. Макроэкономика: Навч. посібн. для студ. економ. Спец. ВНЗ. – К: ЦУЛ, 2002. – 320с.
73. Стівен Роузфілд. Порівнюємо економічні системи/ Пер. з англ.. – К.: „К.І.С.”, 2005. – 370с.
74. Тайгер Л. Макроэкономическая теория и переходная экономика. — М.: ИНФРА, 1996. — 560 с.
75. Белова А. І. Перспективи застосування системної методології для дослідження споживчого ринку України [Текст] / А. І. Белова, Л. В. Мазник // Продуктивні сили і регіональна економіка: [Зб. наукових праць] – У 2-х ч. – Ч. 2. – Київ; Рада по вивченню продуктивних сил України НАН України, 2005. – С. 234 – 239.
76. Белова А. І. Система стратегічного управління реструктуризацією підприємств: цілі, проблеми та перспективи: Монографія [Текст] / А. І. Белова. – Київ; КНУБА МОН України, Вид-во Вишемирський В. С., 2014. – 298 с.
77. Белова А. І. Інноваційні проекти як елемент господарського механізму управління науково-технічним розвитком (пп. 2.3) / А. І. Белова / Інноваційно-інвестиційні напрями формування ефективної системи управління економікою за євроінтеграційних процесів: Монографія [Текст] / [А. І. Белова, С. М. Вдовенко. І. В. Калінько та ін. / за заг. ред. І. В. Калінько]. – Київ: Чернігівський державний інститут економіки і управління МОН України, Кондор-Видавництво, 2014. – 227 с. [С. 96 – 106].
78. Белова А. І. Контролінг [Текст] / Підручник для студентів ВНЗ затверджено МОН України як підручник для студентів вищих навчальних закладів // А. І. Белова, Т. І. Лозова, Г. Ю. Олійник та ін. – Бориспіль, Інститут муніципального менеджменту при Міжрегіональній Академії управління персоналом. – Бориспіль, БІММ МАУП, 2011. – 514 с.
79. Белова А. І. Організаційно-економічний механізм управління корпоративними змінами по критерію стійкості / А. І. Белова, Т. І. Лозова, Г.Ю. Олійник // Економіка та держава. – Київ, Міжнародний науково-практичний журнал, 2019. – № 3. – С. 4 – 9. Збірник входить до науково метричної бази Index Copernicus, SIS, Google Scholar.
80. Белова А. І. Особливості формування статутного капіталу підприємства: право користування нематеріальними активами як майновий внесок до статутного капіталу / А. І. Белова, Т. І. Лозова, Г.Ю. Олійник, А.Ю. Аль-Тмейзі // Економіка та держава. – Київ, Міжнародний науково-практичний журнал, 2019. – № 4. – С. 18 – 24. Збірник входить до науково метричної бази Index Copernicus, SIS, Google Scholar.
81. Alla Bielova. Forming the conditions of innovative development of enterprises in transformation economy/ Iryna Kreidych Olijnyk Gheorghij// Baltic Journal of Economic

Studies», Vol. 5 (2019) No. 4 September.– p. 122-129. Збірник входить до науково метричної бази Index Copernicus, Web of Science

82. Alla Bielova. Labor market: problematic aspects of informal employment in Ukraine / Nataliia Zhuravska, Gheorghij Olijnyk, Svetlana Koval, Alona Kochedykova// SHS Web of Conferences 67, 06005 (2019) <https://doi.org/10.1051/shsconf/20196706005>// Збірник входить до науково метричної бази Index Copernicus, Web of Science.